מסורת הש"ס

גמ' [ח] שבת קנ: [ט] [י"ל לכבא] [י] י"ק מ"ז [כ] מכרס"ק מ"ז ועיין י"ק **רש"י** [ה] [לשון] [ו] דסד"ח בנקמלות י"ק [ז] גי' י"ק לח קמ"ל וקסבר **תוס'** [ח] קריבה י"ק [ט] [וע"ע תוס' שבת קד: ד"ה המס] [י] עי' בספר קרבן אהרן פ' ויקרא דף עז ע"ג מ"ש בזה [יא] דסבלא י"ק

הגהות הב"ח

(ח) **רש"י** ד"ה אשר תקריבו דמשמע:

הגהות

גמ' לבבא דאקלידא. נראה לי"ל לבבא דאקלידא וכדאיתא שבת פט: וכן י"ל בר"י בבבא דאקלידא וכפירש"י בשבת שם. וכ"ה בערוך ע' בבא:

(כן תריה)

רש"י ד"ה והשתא. בשהקומץ מעורבת. י"ל מעורב בה:

(יעב"ץ)

תורה אור

גמ' א) כָּל הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיְיָ לֹא תֵעָשֶׂה חָמֵץ כִּי כָל שְׂאֹר וְכָל דְּבַשׁ לֹא תַקְטִירוּ מִמֶּנּוּ אִשֶּׁה לַיְיָ:

(ויקרא ב, יא)

תוס' ב) וְהֵבֵאתָ אֶת הַמִּנְחָה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מֵאֵלֶּה לַיְיָ וְהִקְרִיבָהּ אֶל הַכֹּהֵן וְהִגִּישָׁהּ אֶל הַמִּזְבֵּחַ:

(ויקרא ב, ח)

כָּל הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיְיָ לֹא תֵעָשֶׂה חָמֵץ כִּי כָל שְׂאֹר וְכָל דְּבַשׁ לֹא תַקְטִירוּ מִמֶּנּוּ אִשֶּׁה לַיְיָ:

(ויקרא ב, יא)

אילימא דרבי לא הפיך ביה לא בשיל פשיטא. דלא היפך פטור דהא לא נגלה ולא מידי עבד: **מאכל בן דרוסאי.** שלש הוא מדושל: קמ"ל. הא דקתני לא היפך פטור אע"ג דבשיל מצד אחד כמאכל בן דרוסאי לא היפך ביה הוה בשיל מצד אחד כמאכל בן דרוסאי וכי מהפיך ביה בשיל משני צדדין כמאכל בן דרוסאי וקמ"ל דכל מצד אחד כמאכל בן דרוסאי לא כלום הוא אמר רבא ואם נצלה בו כגרוגרת [ג] מצד אחד במקום אחד חייב א"ל רבינא לרב אשי במקום אחד אין בשנים או ג' מקומות לא [ד] והתנן [ב] הקודח כל שהוא חייב היכי דמי אילימא במקום אחד כל שהוא למאי חזי אלא לאו בשנים או שלשה מקומות דחזו לצירוף לא לעולם במקום אחד דחזו [ג] לבבא דאקלידא ואיכא דאמרי אמר רבא אפילו בשנים וג' מקומות אמר ליה רבינא לרב אשי אף אנן נמי תנינא הקודח כל שהוא חייב היכי דמי אילימא במקום אחד כל שהוא למאי חזי אלא לאו בשנים ושלשה מקומות דחזו לצירוף לא לעולם במקום אחד דחזו לבבא דאקלידא תנו רבנן אילו נאמר [א] אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ הייתי אומר אין לי [ג] [ג] (אלא) בלא תעשה חמץ אלא קומץ בלבד מנחה מנין ת"ל מנחה שאר מנחות מנין ת"ל [א] כל המנחה אשר תקריבו לה' כשרה ולא פסולה מכאן אמרו [ג] המחמיץ את הכשירה חייב ואת הפסולה פטור בעי רב פפא [ד] חימצה ויצאת וחזר וחימצה מהו כיון דיצאת איפסילה לה ביוצא וכי הדר מחמיץ לה לא מיחייב עלה משום מחמיץ אחר מחמיץ או דילמא כיון דחימצה פסול יוצא לא מהני ביה וכי הדר מחמיץ לה מיחייב עלה משום מחמיץ אחר מחמיץ תיקו בעי רב מרי חימצה [ה] בראשו של מזבח מהו אשר תקריבו אמר רחמנא והא אקרבה או דלמא מחוסר הקטרה כמחוסר מעשה דמי תיקו: והשתא דנפקא [ד] ליה מכל המנחה אשר תקריבו [ה] [ד] (לה') למה לי מיבעי ליה לכדתניא אשר תקריבו לרבות מנחת נסכים לחימוץ דברי רבי יוסי הגלילי רבי עקיבא אומר לרבות [ו] לחם הפנים לחימוץ מנחת [ז] נסכים מי פירות הם ומי

אמר רבי יוחנן הניח בשר על גבי גחלים היפך בו חייב לא היפך בו פטור אמר רבא מאי חייב נמי דקאמר כמעשה צלי של שבת גופא אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן הניח בשר על גבי גחלים היפך בו חייב לא היפך בו פטור היכי דמי אילימא דאי לא היפך ביה לא בשיל פשיטא אלא דאי לא מהפיך [ח] ליה נמי הוה בשיל אמאי לא מיחייב לא צריכא [א] דאי לא היפך ביה הוה בשיל מצד אחד כמאכל בן דרוסאי וכי מהפיך ביה בשיל משני צדדין כמאכל בן דרוסאי וקמ"ל דכל מצד אחד כמאכל בן דרוסאי לא כלום הוא אמר רבא ואם נצלה בו כגרוגרת [ג] מצד אחד במקום אחד חייב א"ל רבינא לרב אשי במקום אחד אין בשנים או ג' מקומות לא [ד] והתנן [ב] הקודח כל שהוא חייב היכי דמי אילימא במקום אחד כל שהוא למאי חזי אלא לאו בשנים או שלשה מקומות דחזו לצירוף לא לעולם במקום אחד דחזו [ג] לבבא דאקלידא ואיכא דאמרי אמר רבא אפילו בשנים וג' מקומות אמר ליה רבינא לרב אשי אף אנן נמי תנינא הקודח כל שהוא חייב היכי דמי אילימא במקום אחד כל שהוא למאי חזי אלא לאו בשנים ושלשה מקומות דחזו לצירוף לא לעולם במקום אחד דחזו לבבא דאקלידא תנו רבנן אילו נאמר [א] אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ הייתי אומר אין לי [ג] [ג] (אלא) בלא תעשה חמץ אלא קומץ בלבד מנחה מנין ת"ל מנחה שאר מנחות מנין ת"ל [א] כל המנחה אשר תקריבו לה' כשרה ולא פסולה מכאן אמרו [ג] המחמיץ את הכשירה חייב ואת הפסולה פטור בעי רב פפא [ד] חימצה ויצאת וחזר וחימצה מהו כיון דיצאת איפסילה לה ביוצא וכי הדר מחמיץ לה לא מיחייב עלה משום מחמיץ אחר מחמיץ או דילמא כיון דחימצה פסול יוצא לא מהני ביה וכי הדר מחמיץ לה מיחייב עלה משום מחמיץ אחר מחמיץ תיקו בעי רב מרי חימצה [ה] בראשו של מזבח מהו אשר תקריבו אמר רחמנא והא אקרבה או דלמא מחוסר הקטרה כמחוסר מעשה דמי תיקו: והשתא דנפקא [ד] ליה מכל המנחה אשר תקריבו [ה] [ד] (לה') למה לי מיבעי ליה לכדתניא אשר תקריבו לרבות מנחת נסכים לחימוץ דברי רבי יוסי הגלילי רבי עקיבא אומר לרבות [ו] לחם הפנים לחימוץ מנחת [ז] נסכים מי פירות הם ומי

ואם נצלה בו כגרוגרת במקום אחד. פירוש עליה גמורה כל צרכו לגמרי יותר ממאכל בן דרוסאי: **בשנים** ושלשה מקומות. לא דמי להוליא תלי גרוגרת ותזר והוליא תלי גרוגרת בפרק המוליא יין (שבת דף פ.) דהתם טעמא דלתיתא בסוף הבונה (שם דף קד:) מתוסר [ט] קליה לאו כמתוסר מעשה דמי אבל הכא אין דרך בישול בכך ומתוסר נמי מתיכה וקריבה [ט]: **מנחה מנין.** דמתלקט לא נפקא לן אלא שיריים שאחר קמיצה והכא קודם קמיצה: **שאר** מנחות מנין ת"ל כל המנחה. ואפי' למאן דלא דרים כל הכא מודה דפסטיה דקרא הוא: **אשר** תקריבו למה לי. תימה הא איצטריך למחמץ בראשו של מזבח דפטור כדאמרן אי לכל הפחות אמר שהוצת האור ברובו דאשר תקריבו אמר רחמנא והא איקרבא: **לרבות** מנחת נסכים לחימוץ לרבות לחם הפנים לחימוץ. מאן דמרבי מנחת נסכים לא מרבי לחם הפנים דקסבר מדם יצא לא נתקדשה ולית בה קדושת הגוף עד לאחר אפייה אבל מאן דמרבי לחם הפנים מודה במנחת נסכים וא"ת ולמה לי אשר תקריבו לרבות תיהוי בכלל כל המנחות וכי תימא דלא משמע אלא אותן הכתובים בפרשה הא אמרינן לעיל בהקומץ רבה (דף כא:) גבי כל מנחת כהן כליל תהיה דמשמע עומר ושתי הלחם כדקאמר התם שהכהנים דורשים מקרא זה לעצמם וכי תימא משום דהתם לא כתיב אלא מנחת חביתין ועל כרחין אתא לרבויי כל מנחות אכתי הא על כרחין מרבינן כמה מנחות שאין כתובות שם בפרשה דמשמע דכולהו בכלל מנחה כגון מנחת חוטא ומנחת כהנים חוץ מהנך מנחת נסכים ולחם הפנים ובקונטרס פי' דלא מתרבי מכל המנחה משום דלא דמו לשאר מנחות דבעו שמן ולבונה ומנחת נסכים לא בעיא לבונה ולחם הפנים לא בעיא שמן ולפי טעם זה כ"ש דמנחת חוטא ומנחת קנאות לא הוו בכלל דלא בעו לא שמן ולא לבונה [טו] ותימה דהוה ליה לאשמועינן רבותא ולימא לרבות מנחת חוטא ומנחת קנאות לחימוץ וכ"ש מנחת נסכים ושמא התהו אע"ג דאין בהם שמן ולבונה כיון דנקמלות מיתרבו מכל המנחה דדמו טפי לאותם הכתובות שם דקרינא ביה חלקם לא תאפה חמץ אבל מנחת נסכים איכא נקמלת ומנחת כהנים אע"ג דאיכא נקמלת כיון דאית בה שמן ולבונה דמיא להו טפי [יז] ויש פירושים מרש"י שכתוב בהן משום דהאי קרא גבי שאר מנחות ששיריהן נאכלין כתיב איצטריך [טז] לרבויי בהו להני וה"ל בת"כ אין לי בלא תעשה חמץ אלא מנחות ששיריהן נאכלות מנחות שאין שיריהן נאכלין מנין ת"ל כל המנחה להביא לחם הפנים דברי רבי יוסי הגלילי כו' ויומר היה נראה לומר דלכך ריבוי ללחם הפנים ומנחת נסכים משום דמנחת נסכים איכא בגלל עצמה ולחם הפנים אין מהן לאישים אבל שאר מנחות בחות בגלל עצמן ויש מהן לאישים וטעם זה אשכחן לקמן (דף פ:) גבי הגשה דמרבי ר"ש שאר מנחות להגשה מאת המנחה וממעט שתי הלחם ולחם הפנים מדכתיב מאלה ומנחת נסכים מדכתיב והקריבה ומיהו תימה דמשמע התם דאי לאו מיעוטא הוו מיתרבי להגשה מאת המנחה ומאי שנא לחימוץ דלא מיתרבו מכל המנחה הא חימוץ והגשה תרוייהו בחד פרשתא כתיבי בתנחת מרחשת (ויקרא ג)[ב] ויומר היה לרבות מכל המנחה טפי מאת המנחה ועוד קשה דהכא איתרבו מכל המנחה מנחת העומר ומנחת סוטה והתם לא איתרבו מאת המנחה אלא בעי התם קרא לרבויי דמרבה מנחת העומר להגשה מוהבאת ומנחת סוטה מן והקריב ומיהו בזה אין תימה [יח] בנסברא דכל מרבה טפי מאת אבל זה ודאי תימה דהוי אפכא הכא מהתם דמכל המנחה מרבה מנחת העומר ומנחת סוטה ואילו מנחת נסכים ולחם הפנים לא מתרבין והתם מרבין מאת המנחה לחם הפנים ומנחת נסכים ואילו מנחת העומר ומנחת סוטה לא מרבין: **מנחת נסכים מי פירות הן.** ושאר מנחות ידוע דמגבלין במים דשמנן מועט וכענין זה אי אפשר לגבל אבל מנחת נסכים שמנה מרובה וס"ד דאין נותן מים:

ומי

מסכת מקואות
פרק ט' משנה ד'

לִפְלוּף שֶׁבָּעֵין, וְגֶלֶד שֶׁעַל הַמַּכָּה, וּשְׁרָף הַלֵּה, וְלִכְלוּכֵי צוֹאָה שֶׁעַל בְּשָׂרוֹ, וְצוֹאָה שֶׁתַּחַת הַצִּפָּרֶן, וְצִפָּרֶן הַמְדַלְדֶּלֶת. כְּשׁוּת שֶׁל קָטָן, לֹא טָמֵא וְלֹא מְטַמֵּא. קְרוּם שֶׁעַל הַמַּכָּה, טָמֵא וּמְטַמֵּא:

עין משפט נר מצוה

ל א מיי' פ"ט מהלכות שבת הלכה ה:
לא ב מיי' פ"י מהלכות שבת הלכה עז סמג לאוין סה:
לב ג ד ה מיי' פ"ב מהל' מעה"ק הל' יח ועיין רש"ק:
לג ו ז מיי' שם הל' יט:

פניני רש"י

כמאכל בן דרוסאי. לסעיס היה ומבשל בישולו שלים:

(שבת כ.)

רבינו גרשום

כמעשה צלי של שבת דאילו אותיב שפורא דבשורא בתנורא בשבתא אע"ג דלא אפיך ביה חייב דמיבשל ממילא הכא נמי גבי עיסה מחייב: ואם ניצלה בו. צליה גמורה כגרוגרת במקום א' [חייב]: דחזו לצירוף. דאי הוו ביחד הוה עייל ביה אוירא: לבבא דאקלידא. שן של מפתח של עץ שמנקבין בו נקב כל שהוא ומכניסין בו עץ קטן כעין שן: מנחת נסכין מי פירות הן שהן נבלולות בשמן והיאך יכול לחמצה:

שיטה מקובצת

[ח] מהפיך ביה: [ט] כגרוגרות במקום: [ג] אין לי בלא: [ד] תיבת ליה נמחק: [ה] תיבת לה' ל"ש: [ו] לחור ערוך: [ז] חד ותוחבו: [ח] חימוצה כשאפאה: [ט] לא מהני בה: [י] כשהקומץ מעורב בה: [יא] תקריבו. דמשמע: [יב] חייב ואע"ג דלא דמיא לשאר מנחות דלא בעי לבונה כדקתני במתני': לחם הפנים. אע"ג דלא בעי שמן כשאר מנחות ל"א לרבות מנחת נסכים [מנחת כהנים וכהן משיח [משום] כו']: [יג] בנקמצות דוקא אסר רחמנא: [יד] לא קמ"ל וקסבר: [טו] ותימה ולפרש"י ז"ל דפי' דמאן דמרבה לחם הפנים פליג במנחת נסכים לא קשיא מידי דה"ה דאיתרבאי הני ונקט מנחת נסכים למר ולחם הפנים למר משום פלוגתייהו וכדמתרץ רש"י ז"ל ולישנא אחרינא מנחת כהנים וכהן משיח כו': [טז] אצטריך לרבויינהו להני: